

Městská knihovna ve Svitavách

Výroční zpráva za rok 2019

Městská knihovna ve Svitavách
Wolkerova alej 92/18
568 02 Svitavy
IČO 75003171

Zřizovatel: město Svitavy
Statutární zástupce: Mgr. Marta Bauerová

Obsah:

Úvod.....	str. 3
Novinky v roce 2019.....	str. 4
Doplňování a zpracování fondu.....	str. 5
Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky.....	str. 6
Služby knihovny	str. 6
Akce pro školy a na podporu dětského čtenářství	str. 7
Akce pro veřejnost.....	str. 9
Regionální funkce.....	str. 12
Dotace.....	str. 13
Zaměstnanci.....	str. 13
Další činnost.....	str. 14
Výhled do roku 2020.....	str. 15
Příloha – Hospodaření v roce 2019.....	str. 16

Úvod:

Hlavní náplní činnosti knihovny jsou stále výpůjční služby a podpora čtenářské gramotnosti. Celkem jsme v loňském roce registrovali 2 794 čtenářů a zrealizovali 690 kulturních a vzdělávacích akcí. Těší nás zvýšený zájem o vzdělávací programy ze strany škol.

Ve spolupráci s Místním akčním plánem vzdělávání pokračujeme v projektu „Proměna knihovny na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a mládež“, jehož součástí jsou pravidelné klubové aktivity. Díky nim se nám podařilo získat návštěvníky a čtenáře z řad veřejnosti. Pozitivní ohlas má taktéž projekt S knížkou do života, který motivuje k návštěvě knihovny i maminky s nejmenšími dětmi.

Knihovny současnosti jsou místem setkávání, jsme proto rádi, že se nám díky příspěvku z projektu Obec přátelská seniorům podařilo upravit prostory knihovny a vybudovat v půjčovně pro dospělé novou relaxační zónu.

Počet výpůjček klasických knih každoročně nepatrně klesá. V roce 2019 může být pokles způsoben dvoutýdenním uzavřením knihovny z důvodu revize knihovního fondu. Čísla ale vypovídají i o proměně funkce knihovny – výrazně se např. zvýšil počet výpůjček e-knih a stolních her.

Novinky v roce 2019

Díky vybudování odpočinkové zóny a úpravám prostoru knihovny se změnily také nepatrně naše služby – vzniklo nové místo pro knižní novinky, hudební CD se vybírají podle seznamů a regál s cizojazyčnou literaturou byl přesunut na studovnu. Součástí úprav je také umístění obrazovky, kde informujeme o akcích knihovny a službách knihovny.

Zapojili jsme se do projektu Spisovatelé do knihoven.

V rámci projektu S knížkou do života jsme začali spolupracovat se spolkem Matky sobě. Maminky s dětmi se u nás pravidelně scházejí.

Zapojili jsme se do databáze Osobnosti regionu, kterou provozuje a vyvíjí Městská knihovna v České Třebové ve spolupráci s Městskou knihovnou Ústí nad Orlicí. Odkaz do databáze je na našem webu.

Převodli jsme posledních pět knihoven obvodu Svitavy do systému Tritius, a vybudovali tak regionální knihovní systém. Bezproblémový provoz jsme zajistili obnovou technického vybavení (pořízením nového serveru z dotace Ministerstva kultury).

Doplňování a zpracování fondu:

V roce 2019 proběhla revize knihovního fondu, došlo tak k většímu odpisu opotřebovaných a neaktuálních knih (celkem 6 436 dokumentů). Při vyřazování využíváme „Zlatý fond literatury“, který je zveřejněn na webu Národní knihovny.

V posledních letech se zaměřujeme na obnovu knihovního fondu, a to v souladu se „Standardem pro doplnění a aktualizaci knihovního fondu“. Praxe ukázala, že čtenáři žádají především novinky a vadí jim dlouhé čekací lhůty. Proto se snažíme žádané knihy kupovat ve více výtiscích.

Celkový přírůstek v roce 2019 byl 2 554 knihovních jednotek (zvukové knihy, audioknihy, stolní hry), z toho 150 knih a her bylo pořízeno z projektu Obec přátelská seniorům.

- Nakoupili jsme a zpracovali 2 320 knih, dále 124 audioknih, 62 zvukových knih pro nevidomé a slabozraké a 22 kusů stolních her v celkové hodnotě 561 183 Kč. Stav fondu svitavské knihovny k 31. 12. 2019 je 68 822 knihovních jednotek.
- Knihovní fond doplňujeme přes distributory (Kosmas, Euromedia, Pemic), popř. nakupujeme z levných knih či místního antikvariátu.
- Čtenáři je velmi využívána služba **Tip na knihu** (téměř 100% požadavků jsme schopni splnit).
- Každoročně využíváme projekt Ministerstva kultury „**Česká knihovna**“, který je zaměřen na podporu nekomerčních titulů českých nakladatelství, a projekt „**Cizojazyčná literatura**“, díky kterému nabízíme aktuální beletristické tituly v cizích jazycích, a to nejen v angličtině a němčině, ale také např. ve slovenštině, francouzštině, italštině.
- Odebíráme 88 titulů periodik (v hodnotě 72 740 Kč) a denního tisku; dokupujeme stolní hry.
- Požadavky na naučnou literaturu řešíme přes meziknihovní výpůjční službu (knihy objednáme z jiných knihoven).
- Zvyšuje se počet čtenářů, kteří využívají půjčování e-knih.

Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky

V roce 2019 jsme měli zaregistrováno **2 794 čtenářů, z toho 864 čtenářů dětských.** Nepatrný pokles čtenářů je úměrný poklesu počtu obyvatel Svitav, mírně se zvýšil počet dětských čtenářů, což může být dáno projekty na podporu čtenářské gramotnosti (S knížkou do života, čtenářský klub).

Knihovnu navštívilo celkem 62 173 uživatelů (návštěvníků knihovny, uživatelů internetu a návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí).

Každoročně dochází k poklesu výpůjček klasických knih, snižuje se i počet návštěvníků internetu. V roce 2019 se však výrazně zvýšil počet půjčených e-knih (o 250 výpůjček), počet vyřízených požadavků na meziknihovní výpůjční službu a výrazný nárůst jsme zaznamenali u výpůjček stolních her a u prezenčních výpůjček. Vypovídá to o proměně doby a proměně funkce knihovny. Přístup k internetu je běžnou součástí domácností, ke studiu je využíváno v knihovně wi-fi připojení. K hledání informací o akcích knihovny se využívají sociální sítě, došlo proto i k poklesu přístupu na webové stránky knihovny.

Vypůjčilo se 99 769 dokumentů: knihy (19 981 naučné literatury, 65 648 krásné literatury), 1 751 AV dokumentů, 11 108 periodik, 1 281 stolních her a 301 e-knih.

Služby knihovny

Počet vzdělávacích a kulturních akcí se zvýšil, a to díky pravidelným aktivitám realizovaných z projektu MAP II (čtenářský, fantasy a filmový klub). Zvýšil se také zájem ze strany škol. Celkem proběhlo **690 kulturních a vzdělávacích akcí (z toho bylo 540 akcí pro školy), kterých se zúčastnilo 8 272 návštěvníků.**

Kromě klasických výpůjčních služeb (půjčování knih, audioknih, denního tisku a časopisů, stolních her) nabízíme:

- Služby dětem s poruchou čtení a učení a jejím rodičům – dokupujeme logopedické knihy a pomůcky, učební systém Logico Primo a Logico Picollo, komiksy, audioknihy, Albi tužky.
- Poskytujeme služby pro handicapované (půjčování zvukových knih, donášková služba).
- Knihovnu pravidelně navštěvuje i Centrum denních služeb (Světlanka); pracovnice knihovny také dochází 2x – 3x ročně s programem do místního stacionáře.
- Spolupracujeme s projektem města Mentorská asistence, doučování probíhá v prostorách knihovny, žáci i studenti v rámci doučování navštěvují knihovnu.
- Díky projektu Ministerstva kultury jsme obohatili fond cizojazyčné literatury.
- Každý čtvrtek probíhá PC kurz pro začátečníky, realizujeme Virtuální Univerzitu třetího věku.
- Provozujeme databázi Osobnosti regionu.

Akce pro školy a na podporu dětského čtenářství

- Jsme zapojeni do celostátního projektu **S knížkou do života (Bookstart)**, jehož cílem je podpora čtenářské pregramotnosti dětí od 0 do 3 let. Na slavnosti vítání občánků obdrží každé dítě dárkový motivační balíček, jehož součástí je registrace dítěte do tří let věku. Zrealizovali jsme dvě setkání pro maminky s dětmi, o které byl velký zájem. Každý měsíc probíhá v knihovně setkání maminek s dětmi ze spolku Matky sobě.
- Již druhým rokem realizujeme projekt **Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež**. Cílem projektu MAP II a Implementace MAP ORP Svitavy je podpořit vzdělávání na základních a mateřských školách v regionu ORP Svitavy prostřednictvím aktivit z oblasti čtenářské a předčtenářské gramotnosti. V rámci projektu realizujeme čtenářský klub, fantasy a filmový klub a aktivitu Kufr plný knih. Jejím cílem je dostat co nejbližší ke čtenářům různých věkových kategorií (předškoláci, první a druhý stupeň ZŠ) současnou kvalitní knižní produkci. Záměrem je, aby si děti mohly vybrat, přečíst, ale také si ponechat

knihu, která je osloví, a získaly tak možnost vytvořit si během školního roku základ vlastní domácí knihovničky. Ve školním roce 2019/2020 jsou zapojeni: MŠ Milady Horákové, ZŠ Lačnov, ZŠ Radiměř, Speciální škola a ZŠ Opatov.

- Navštěvují nás všechny svitavské mateřské, základní i střední školy, taktéž školka Paperáček; z mimosvitavských Hradec nad Svitavou, Radiměř, Brněnec, Opatov, Opatovec, Vendolí, Brněnec, Březová nad Svitavou.
- Zapojujeme se do celostátního projektu **Pasování prvňáčků** (všichni zúčastnění prvňáčci dostanou poukaz do knihovny na registraci na rok zdarma) a Knížka pro prvňáčka. V loňském roce bylo pasováno do stavu čtenářského 413 dětí celkem z 8 ZŠ. Zapojily se i mimosvitavské školy (Vendolí, Lačnov, Hradec nad Svitavou).
- Pro první stupeň jsou připraveny motivační programy, např. Knihoplutí (cílem je seznámit děti se všemi druhy literatury).
- Uspořádali jsme třetí oficiální ročník **literární olympiády „Svitavská čtečka“**, které se zúčastnilo 36 žáků devátých tříd ze svitavských i „přespolních“ škol. Ty nejlepší jsme ocenili hodnotnými cenami (1. místo čtečka elektronických knih). Vítězkou se stala studentka gymnázia z Poličky, která získala pro svou školu putovní pohár. Naším záměrem je vytvořit typ soutěže pro studenty, kteří se orientují humanitně, zabývají se literaturou a v neposlední řadě jsou čtenáři, kteří navštěvují knihovnu.
- Ze středních škol nás pravidelně navštěvuje Střední zdravotnická škola, pro niž vytváříme programy na míru.
- Knihovnu navštěvují pravidelně i děti ze Speciální a základní školy.
- Nabízíme program pro družiny.
- Pro školy pořádáme setkání se spisovateli a jiné programy (např. Divadlo Evy Hruškové a Jana Přeučila, workshop se spisovatelkou Klárou Smolíkovou, Markou Míkovou, projekt Listování).

Beseda se spisovatelkou Markou Míkovou pro ZŠ T. G. Masaryka

- Ukončili jsme celoroční hru na podporu dětského čtenářství **Lovci perel**. Jedná se o motivační soutěž, kdy děti na základě přečtených knih odpovídají na otázky.

Akce pro veřejnost

- Oslavili jsme **Den pro dětskou knihu**. V pátek proběhlo autorské představení spisovatelky Terezy Říčanové Vlk Šedivák, v sobotu workshop s knihou Terezy Říčanové Psí knížka a celé dopoledne byla v knihovně připravena různá stanoviště pro mladší i starší děti. Největší úspěch mělo vyrábění dekorací z knih.
- Jednou měsíčně probíhá čtenářský klub pro děti od 3 do 7 let, fantasy klub od 8 let a filmový klub (ve spolupráci s MAP II). Uváděny jsou především filmy vzniklé na základě knižní předlohy (např. Osvícení, Pěna dní, Pořád jsem to já, Farma zvířat). Jeden čtenářský klub proběhl s loutkoherečkou a spisovatelkou Markou Míkovou a jeden fantasy klub se spisovatelkou a autorkou komiksů Klárou Smolíkovou.

Fantasy klub s Michalem Římallem

- V rámci projektu Spisovatelé do knihoven se uskutečnilo autorské čtení s Alešem Palánem a Radkem Malým.
- V rámci turné po České republice nás navštívil americký spisovatel Robert Fulghum.
- Ve spolupráci s MAP II jsme se zapojili do celostátního festivalu **Den poezie** (proběhlo setkání s básníkem Radkem Malým) a uspořádali jsme přednášku pedagožky Markéty Světlíkové na téma „**Jak dětem číst, aby je to bavilo**“.
- Stále populární je projekt scénického čtení **Listování**, které představuje knihy netradiční formou. Proběhlo celkem 5 představení pro veřejnost.
- Uspořádali jsme **výstavy** v pasáži Multikulturního centra (Výstava fotografií Olgy Havlové, Pozor, v knihovně je kocour, Živé pochodně).
- Zrealizovali jsme 4 kluby po nácitileté na téma young adults, dystopie apod.
- **Během prázdnin se uskutečnilo 2x čtení pro nejmenší děti, pro starší děti jsme připravili odpoledne s Harrym Potterem a Simpsonovými.** Oblíbenou aktivitou je každoroční prázdninové pátrání (plnění úkolů rozmístěných na stanovištích po městě)
- Připojujeme se k celostátním akcím **Týden knihoven, kampaň Kniha ti sluší**

Vzdělávací akce

- **Přednáškový cyklus Proměna společnosti za posledních 30 let**

Celý rok jsme si připomínali výročí 17. listopadu. V rámci přednáškového cyklu jsme zrealizovali následující akce:

Proměna společnosti z pohledu sociologie (Jiřina Šiklová), Opuštěná společnost (Erik Tabery), Jan Palach 1969-1989-2019 (historik Petr Blažek), Baráky (František „Čuňas“ Stárek), Byli jsme při tom (Jiří Dědeček), Listování: Mé dětství v socialismu Zvol si info (přednáška o fake news pro ZŠ), Přednáška o 17. listopadu s Petrem Sedlákem z Ústavu pro studium totalitních režimů pro gymnázium, Vzdělávací program pro 1. stupeň ZŠ realizovaný knihovnicí, Výstava fotografií Olgy Havlové

- **Téma zdraví a osobního rozvoje**

Doba jedová (Anna Strunecká), Proč se bojíme být šťastní, Terapie Su-Jok a léčebné hudební nástroje, Proč se špatné věci dělají dobrým lidem a naopak, Je víra skutečně neslučitelná s moderní vědou, Emoce versus rozum

- **Ostatní akce:**

Expediční jachting, Vybrat si školu, možné či nemožné (ve spolupráci s projektem Inkluze ve Svitavách), České tajemno (Arnošt Vašíček), Gruzie na kole, Klenoty USA krajinné a hvězdné

Spolupráce

Kromě škol spolupracujeme i s dalšími organizacemi města: Středisko kulturních služeb, Středisko volného času (účast na Dni dětí, na základě požadavku program v době tábora či prázdnin, účast v porotě recitační soutěže), Městské muzeum a galerie ve Svitavách, Mateřské centrum Krůček, Centrum denních služeb Světlanka, Klub Tyjátr, Klub seniorů.

Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích k výkonu tzv. regionálních funkcí. Objednáváme si služby u 6 profesionálních knihoven (Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Jevíčko, Dolní Újezd, Bystré), dále síť knihoven tvoří 2 profesionální knihovny v Březové nad Svitavou a Městečku Trnávka a 104 obecních knihoven. Tzn. že **metodicky spravujeme celkem 112 knihoven regionu** profesionálních i obecních. Pod naší knihovnu spadá 22 obecních knihoven a knihovna ve Březové nad Svitavou.

- Převodli jsme zbývajících pět knihoven do systému Tritius, a vybudovali tak regionální systém. Došlo k zefektivnění spolupráce mezi obecními a naší knihovnou.
- V roce 2019 proběhlo 129 metodických návštěv, 148 konzultací po knihovnách regionu (**v obvodu Svitavy to bylo celkem 47**).
- Pomáháme při revizích, bylo zrevidováno 18 knihoven, celkem 33 893 knih. j. (**v obvodu Svitavy proběhly 4 revize, zrevidováno bylo celkem 10 703 knih**).
- Zpracováváme statistiky.
- Tvoříme tzv. výměnné soubory (nákup knih, zpracování a rozvoz), v loňském roce bylo po knihovnách rozvezeno 361 souborů s 22 965 svazky (**v obvodu Svitavy to bylo 131 souborů s 7 890 svazky**).
- Zpracováváme knižní fond knihoven – vkládáme knihy do automatizovaného knihovního systému.
- Zajišťujeme porady knihovníků.

Příspěvek od kraje na regionální funkce byl v loňském roce 1 641 tisíc Kč. Z dotace bylo nakoupeno celkem 3 132 knih (**v obvodu Svitavy 528 knih**).

Většina obcí je zapojena do tzv. sdružování finančních prostředků na nákup knih (příspěvek dle obyvatel obce). V loňském roce se ze sdružených prostředků nakoupilo 710 knih (**v obvodu Svitavy 182 knih**).

Dotace

Program Ministerstva kultury *Knihovna 21. století*:

Rozšíření nabídky zvukových knih pro slabozraké a nevidomé.....10 000 Kč

Proměna společnosti za posledních 30 let 10 000 Kč

Program Ministerstva kultury *VISK 3*:

Obnova technického vybavení pro systém Tritius.....168 000 Kč

Literární olympiáda „Svitavská čtečka“ proběhla **pod záštitou Romana Línka, náměstka hejtmána Pardubického kraje.**5 000 Kč

Společným projektem knihoven je využívání mediální databáze Anopress v rámci konsorciálního přístupu pro přihlášené knihovny (příjemcem dotace je garant projektu Národní knihovna ČR – hodnota přístupu do databází pro naši knihovnu je cca 20 tis. Kč ročně).

Zaměstnanci

Městská knihovna ve Svitavách v roce 2019 zaměstnávala 13 pracovníků, z toho jeden úvazek je ekonomka a jeden IT pracovník, který pomáhá i organizacím sídlícím ve Fabrice (SKS, Klub seniorů, Krůček). Dvě pracovnice zajišťují regionální služby (nákup a zpracování knih do regionu, metodická činnost pro knihovny), jedna pracovnice zajišťuje nákup knih a jejich zpracování do svitavské knihovny (akvizice, katalogizace), dvousměnný provoz zajišťují vždy čtyři zaměstnanci (1 v dětském, 1 ve studovně, 2 u výpůjčního pultu).

V rámci spolupráce s Dobrovolnickým centrem při MC Krůček nám pomáhali dobrovolnice při akcích knihovny – Noc s Andersenem, Den dětí a Den pro dětskou knihu. Dva dobrovolníci odpracovali celkem 33 hodin.

Další činnost:

- Jsme členem profesních organizací – Svazu knihovníků a informačních knihovníků (SKIP) a členem sdružení dětských knihoven Klubko
- Nově jsme členy profesní organizace SDRUK (Sdružení knihoven)
- Městská knihovna ve Svitavách je zapojena do celostátního projektu organizovaného Národní knihovnou o výkonnosti knihoven - „Benchmarking v knihovnách“
- Pracovnice dětského oddělení je koordinátorkou seznamu dětské literatury pro 2.-3. ročníky ZŠ, který je určen pro potřeby učitelů a rodičů (krátká anotace a doporučení současné dětské literatury)
- Posíláme záznamy do Souborného katalogu
- Knihovna je členem MAS Svitava; ředitelka knihovny je členkou realizačního týmu Místního akčního plánu vzdělávání (MAP)
- Zaměstnanci knihovny si zvyšují své kompetence na vzdělávacích akcích. Každoročně se účastníme odborných konferencí Knihovny současnosti, Regionální funkce knihoven, Zvukové knihy, OKNA (přehlídka knihovnických aktivit) a dalších. Využíváme nabídky vzdělávacích programů Krajské knihovny v Pardubicích a dalších profesních organizací.

Výhled do roku 2020

Nadále se budeme věnovat rozvoji čtenářské gramotnosti od nejtítlejšího věku dětí. Pokračovat budeme v projektech S knížkou do života a Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež, tzn. že nadále budeme realizovat klubové aktivity (čtenářský, fantasy a filmový klub) a aktivitu Kufřík plný knih, které se zúčastní další školy z řad předškoláků a prvního i druhého stupně.

Budeme hledat prostředky a dotační programy na úpravu prostor dětského oddělení a na obnovu mobiliáře v oddělení pro dospělé čtenáře.

Naším cílem je i nadále poskytovat takové služby, abychom si udrželi stávající čtenáře, získali nové a byli vnímáni jako organizace, která má důležité postavení v rámci kulturního i společenského života ve městě.

Zapsala:

Mgr. Marta Bauerová

23. března 2020

Příloha:

Hospodaření v roce 2019

Poskytnuté příspěvky na rok 2019:

1. Město Svitavy	7 038 tis. Kč provozní náklady
	60 tis. Kč odpisy majetku
2. Pardubický kraj	1 641 tis. Kč zajištění výkonu RF
3. Pardubický kraj	5 tis. Kč liter. olympiáda „Svitavská čtečka“
4. Z MK ČR	10 tis. Kč MK – ZKS - „K. 21. stol.“
5. Z MK ČR	10 tis. Kč MK – Lektorské honoráře „K. 21. stol.“
6. Z MK ČR neinv. dotace	35 tis. Kč VISK 3 – instalace windows a Tritius
inv. dotace	133 tis. Kč VISK 3 – server a UPS TRITIUS
7. ÚP Pardub. kraje	2 tis. Kč vytvoření krátkodobých prac. příležitostí
8. MK – odpisy	82 tis. Kč odpisy maj. zakoup. z dotace z MK

Hospodářský výsledek za rok 2019 činí + 70 834,90 Kč. Přebytek vznikl hrazením našich akcí z jiných zdrojů – z projektu MAP II, Obec přátelská seniorům, Inkluze ve Svitavách a dotační programy z MK.